

בש"פ 6815/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6815/16

כבוד השופט צ' זילברטל
פלוני

לפני:
העורר:

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המוחזי בירושלים בתיק
מ"ת 44028-09-15 שניתנה ביום 2.8.2016 על ידי
כב' השופטת רבקה פרידמן-פלדמן

תאריך הישיבה: ח' באלו התשע"ו (11.9.2016)

עו"ד מיכאל עירוני; עו"ד חיים רייכבר
עו"ד עמרי כהן

בשם העורר:
בשם המשיבה:

ההחלטה

ערר לפי סעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק), על החלטתו מיום 2.8.2016 של בית המשפט המוחזי בירושלים במ"ת 44028-09-15 (כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן), בגדעה דחה בית המשפט את בקשה העורר לעיון חוזר בתנאי מעצרו.

רקע והליכים קודמים

1. ביום 27.9.2015 הוגש נגד העורר, ליד 1993, כתב אישום המחזקק שני אישומים ומיחס לו עבירות של אינוס;
עמוד 1

מעשה סדום; מעשה מגונה; וכליית שואה. על-פי המתוiar באישום הראשון, ביום 20.9.2015, הזמין העורר את ח.ס. (להלן: המתלוונת 1) ל�ירגש עמו לשות בירה. המתלוונת 1 התלוונתה לעורר בסבירה כי השניים יפקדו מסבאה, אך העורר הוביל אותה לדירתו שבירושלים, ולאחר שנכנסו לדירה נעל העורר את הדלת אחריהם. השניים ישבו בדירה, שוחחו ושתו בירה. בשלב מסוים ניגש העורר אל המתלוונת 1, פיסק את רגליה, נישק וחיבק את צוואריה וחנק אותה מעט. במהלך המשעים המתוארים, היזה המתלוונת 1 את ידיו של העורר מגופה. בהמשך, השכיב העורר את המתלוונת 1 על המיטה, נגע בחלקו גופה השונים, והחדיר את אצבעו לאיבר מינעה ולפי הטבעת שלה, וזאת בנגדו לרצונה וכאשר היא מביעה את התנגדותה המילולית והפיזית למשעיו. בשלב מסוים, ולאחר שהעורר לא שעה להפזרותיה של המתלוונת 1 כי ייחל ממעשיו, החדר העורר את איבר מינו לאיבר מינעה בכוח. במהלך האמור, סטרה המתלוונת 1 לעורר, וזה האחרון סטר לה בחזרה. כתוצאה מן המתוiar נגרמו למתלוונת 1 כאב עצן ודימום באיבר מינעה.

על-פי עובדות האישום השני, ביום 28.8.2013 בקריה ב.ו. (להלן: המתלוונת 2) את העורר במספרה בה עבד. כאשר המקום התרוקן מלוקחות, ולאחר שהתגלו ויכוח בין השניים, הזמין העורר את המתלוונת 2 להיכנס למספורה ונעל את הדלת אחרת. העורר הצמיד את המתלוונת 2 לקיר, הרים את חולצתה ונגע בחזה, ניסה להוריד את מכנסיה ונגע באיבר מינעה מעל בגדייה. המתלוונת 2 התנגדה למשעים האמורים, ניסתה למנוע מן העורר להפשיטה, נאבקה בו וביקשה שיחדל ממעשיו. בשלב מסוים, העורר השיבה בכוח על כסא, מנע ממנה לעמוד ונשך אותה ברגלה. חרף בקשנותיה של המתלוונת 2 כי העורר יאפשר לה לצאת מן המספורה, העורר סרב והבהיר כי הוא עושה זאת על-מנת "ללמד אותה לך". בהמשך, דחף העורר את המתלוונת 2 לחדר פנימי ונעל אותה בתוכו, ורק לאחר מספר דקות פתח את דלת החדר. בהמשך, ובעקבות תחינותיה של המתלוונת 2, פתח העורר את דלת המספורה ואפשר לה לצאת.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המבקשה בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו. ביום 1.10.2015 קיבל בית המשפט המחויזי את הבקשה (כב' השופטת נ'בן אור). נקבע, כי קיימות ראיות לכואורה במסגרת האישום הראשון, וכי בנסיבות העורר הנלמדת מן המוחוס לו באישום זה כדי להצדיק מעצרו עד תום ההליכים. ככל החלטה זו הוגש ערר לבית משפט זה. ביום 21.10.2015, בהמלצת בית המשפט, מחק העורר את עררו, על-מנת שתוגש בקשה לעיון חוזר לבית המשפט המחויזי לצורך בוחנת חלופות מעצר אפשריות (בש"פ 6648/15).

3. בהמשך לכך, הגיש העורר לבית המשפט המחויזי בקשה לעיון חוזר. לאחר הגשת תסקירות מעצר וקיים מספר דיונים בעניינו, הורה בית המשפט ביום 10.1.2016 על העברת העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני בבית אמו שבבית שמש, בהשגת ארבעה מפקחים ובתוספת ערביות.

4. ביום 10.5.2016 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בהחלטת בית המשפט על מעצר בפיקוח אלקטרוני, בגדירה עתיר לאפשר יציאתו לעבודה במספורה בבעלותו של דודו בני ברק. בית המשפט הורה על הגשת תסקירות מעצר משלים לחקירה הדיון בבקשתו של העורר. בתסקירות שהתקבל צוין, כי העורר שולב בהליך טיפול לעבריini מין בשירות המבחן, הליך המהווה חוות חיובית עבורו. דוחות, כי על אף השלב ההתחלתי של ההליך, העורר מתמיד הגיע לפגשים, משTCP תכנים אישיים ומהווים גורם משמעותי בקבוצה. עוד צוין, כי בתחילת הטיפול דבק העורר בעמדת השוללת קשיים בתחום המיני, אך במהלך המפגשים החל לבחון עמדותיו באופן ביקורתית יותר. כמו כן, שירות המבחן התרשם לחובם מהעובדה

המודעת וממעסיקו הפוטנציאלי של העורר. הומלץ לשקל בחייב את שחרורו של העורר ממעצר בפיקוח אלקטרוני והעמדת תנאים מגבלים במסגרת מעצר בית, כמו גם יציאתו ממעצר הבית לעובדה במספра בין השעות 00:09:00-00:20 כשהוא בפיקוח בכל זמן נתון, זאת נוכח השתלבותו בהליך הטיפולי ועמידתו בתנאי המעצר הנוכחים.

5. ביום 13.6.2016 דחה בית המשפט את בקשתו של העורר. נקבע, כי אין בחמשת החודשים שחלפו מיום העברת העורר ממעצר בפיקוח אלקטרוני ועד להגשת התביעה לעיון חזר, כדי להצדיק מעבר מהמצב האמור למצו של משוחרר בתנאים, ולאפשר לו לשחות במשך מרבית שעות היום מחוץ לבית אמו. עוד צוין, כי שתי המתלווננות טרם העידו - עובדה המצדיקה המשך מעצר בפיקוח אלקטרוני.

6. ביום 12.7.2016 הגיע העורר בשנית בקשה לעיון חזר ובתנאי מעצרו, בגיןה חזר ועתר כי בית המשפט יורה על שחרורו לחופה ואי אפשר לו לצאת לעבודה במספра של דודו, בהסתמכו, בין היתר, על המליצה החיובית של שירות המבחן שנייתה בעניינו. בבקשתו נטען, כי חל שינוי נסיבות נוכח העדתה של המתלווננת 1 בהליך העיקרי, בעוד שדין המשך קבוע לחודש נובמבר 2016. ביום 2.8.2016 דחה בית המשפט המחויז את בקשת העורר, בהבヒרו כי בעת ההחלטה על מעצר העורר במעצר בפיקוח אלקטרוני, ניתן היה להניח כי התיק לא יסתה בזמן קצר, ועל כן התמסכות ההלכים אינה "בגדר הפעעה ואינה מהווה שינוי נסיבות" המצדיק עיון חזר בתנאי מעצרו. הוטעם, כי על-אף השתתפותו של העורר בטיפול והתרשםותו החיובית של שירות המבחן, אין בשחרור העורר בתנאים מגבלים כדי לאין את המסוכנות הנלמדת מהמייחס לו בשני האישומים. עוד נקבע, כי לאחר שהמתלווננת 2 טרם העידה, לא חל שינוי נסיבות בתקופה שחלפה מאז מתן החלטה הקודמת בעניינו של העורר.

העורר

7. מלפני החלטה זו הוגש העורר דנה, בגיןו נטען כי שגה בית המשפט כשקבוע שאין בעובדה שהמתלווננת 1 העידה כדי להביא לשינוי נסיבות המצדיק שנייני במעצרו. בהקשר זה הובהר, כי המעשים המיוחסים לעורר במסגרת האישום השני נחקרו עוד בשנת 2013, ובסיום החקירה הומלץ על סגירת התיק בשל העדר תשתיית ראייתית. הובהר, כי לאחר פתיחת החקירה נגדו בגין המייחס לו באישום הראשון, נפתח בשנית התיק שנסגר. לפיכך נטען, כי המסוכנות שעמדה בבסיס החלטתו של בית המשפט המחויז, כמו גם החשש מפני שיבוש מהלכי משפט, גגעו, בעיקר, לעניינה של המתלווננת 1. העורר הוסיף וטען כי יש לייחס משקל משמעותי לנזונות החייביים העומדים לזכותו, ובهم - תסוקיר המעצר החיובי; ההליך הטיפולי בו שלו; עמידתו בתנאים המגבילים שנקבעו עבورو ללא הפרות; ועברונו הנקי. העורר הדגיש כי במסגרת היציאה לעובדה יבוא במגע עם גברים בלבד, הן בנסיבותיו והן בעובדה במספра עצמה. לבסוף, הפנה העורר לבש"פ 2296/16 ח'ג'ג נ' מדינת ישראל (15.5.2016), מפי כב' השופט ח' מלצר), בגיןו נקבע כי במקרים חריגים ניתן לקבוע "חולנות" יצאה לעובדה גם כאשר מדובר בפיקוח אלקטרוני.

בדיוון שנערך בפני טען בא-כוח המשיבה כי עילת המעצר העיקרית שקרה בעניינו של העורר אינה שיבוש מהלכי משפט, כי אם המסוכנות הנש��פת ממנו כלפי כלל ציבור הנשים, בהתחשב במעשים החמורים המיוחסים לו בכתב האישום ובאקריאות קורבןותיו. על כן נטען, כי אין לייחס משקל משמעותי לנזונות למועד בו מעידות המתלווננות, שכן גם אם החשש לשיבוש מהלכי משפט קיים, אין הוא העילה העיקרית להיותו במעצר בפיקוח אלקטרוני. מכל מקום צוין, כי אין

مكانם לשחרר את העורר לחילופת מעצר, וזאת שלא לאפשר לו לצאת לעבודה במשך רוב שעות היום, כאשר טרם הסתומים צו פיקוח שירות המבחן וכאשר המתлонנת 2 טרם העידה. עוד נטען, כי אמנים ההליך העיקרי אינו מתקרב לסיוםו, בהתחשב בעומס בו מצוי בית המשפט המחויז, אך אין מקום לסקן את ה掭יבור אף בשל כך. לבסוף נטען, כי המגמה הבורואה בבית משפט זה היא לא "לפתח חלונות" לצורך עבודה כאשר בעוצר בפיקוח אלקטרוני עסקין.

דין והכרעה

8. לאחר העיון בעורר ושמיעת טענות הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי דין העורר להידחות.

בפתח החלטתי אצין, כי דומה שככל אין מקום לאפשר יציאתו לעבודה של מי שעוצר בפיקוח אלקטרוני, וזאת נוכח מהות ה"סטטוס" בו הוא מצוי. בהקשר זה יפים הדברים שנאמרו על-ידי השופט ע' ברון בעניין אחר:

"זכור, מטרתنا של תוכנית הפיקוח האלקטרוני במתכונתה הנוכחית היא לשמש אמצעי מעצר נוספת לעצורים, שמאפשרת מוסכנותם לא ניתן היה לשחררם לחילופת שיאה בה כדי להפחית דיה ממשוכנות זו. נודעת לדברים אלה ממשעות מקום שבית המשפט מתבקש לאשר יציאה לעבודה של מי שנעצר עד תום ההליכים. כפי שברורשמי שעוצר מאחורי סוג ובריח לא ניתן לאפשר את יציאתו לעבודה, בה במידה הדעת נותנת כי מי שעוצר באיזוק אלקטרוני לא ניתן לאפשר לו לשאות מחוץ למקום הפיקוח למטרה זו, לא כל שכן מקום שמדובר בבקשת לצאת מתחומו למספר שעות רב כל כך. סבורתני כי יציאה ממוקם הפיקוח לפראק זמן ממושך, להבדיל מפתחת 'חלונות' באישור בית המשפט כגון לצרכי התאזרחות, סיורים רפואיים או הגעה לדינום בבית המשפט, חוטאת למטרת הפיקוח וסותרת את עצם היוטו של המפוקח בסטטוס של עצור עד תום ההליכים. על כן, טרם שתישקל אפשרות לצאת לעבודה, על העצור בתנאי איזוק אלקטרוני להראות כי המשוכנות הנש��פת ממנו פחתה כך שאין צורך באמצעות זיה. רק אז, עם ההחלטה להסיר את האיזוק האלקטרוני ועל שחרור לחילופת מעצר, משתנה הסטטוס של המפוקח מ'עצמך' ל'מושחר בתנאים מגבלים', וכך יכול שתישקל במקרים המתאים האפשרות לצאת לעבודה" (בש"פ 966/16 זידאן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (28.2.2016)).

(2) אכן, האפשרות ל"קריעת חלונות" בפיקוח האלקטרוני לצורך עבודה נזכרת במפורש בהוראות סעיף 22(ד)(2) לחוק ומתיישבת גם עם הוראת סעיף 22(ג)(2) לחוק, המתיחסת לחלון פיקוח שנקבע לכל תכליות שהומליצה בתסוקיר המעצר. לפיקח נראה כי קיימת בידי בית המשפט סמכות להורות עלחלון פיקוח לשם יציאה לעבודה, אך יש להפעיל אותה סמכות בשורה ברוח האמור בהחלטת השופט ברון שהובאה לעיל. כך גם פסק השופט מלצר בהחלטתו בבש"פ 2296/16 הנ"ל, כשהקבע כי האפשרות לקביעתחלון פיקוח לשם יציאה לעבודה:

"איןנה הכלל, אלא שהוא תינתן במקרים יוצאי דופן שימצאו מתאים לכך, והדבר נתון לשיקול דעתו של בית המשפט, שיבחן, בנוסף ליתר התנאים הנדרשים בחוק המעצרים

טרם שיקבע חлон פיקוח לשם יציאה לעבודה המבוקשת, האם 'אורכו' של 'חלון היציאה' המבוקש איננו פוגע בתכליות המעצר בפיקוח אלקטרוני ושלום הציבור, יתר על המידה, בהשוואה לగירעה בזכותו של העציר" (שם, פסקה 16).

במקרה הנדון המלצה שירות המבחן עניינה ביטול הפיקוח האלקטרוני כלל, וקביעת תנאי שחרור הכללים הגבלים מסוימות. זו גם עתירתו הראשית של העורר, אשר רק לחלוון העלה את האפשרות של קביעת חلون פיקוח לשם יציאה לעבודה, ללא ביטול עצם הפיקוח האלקטרוני.

9. המשוכנות הנשקפת מן המעשים המזוהים לעורר היא משמעותית וברורה, בעיקר בהתחשב באילוות בה נקט, לכארה, מלבד המתלוננות. משכך, דומה כי יש מקום לנתקוט במשנה זהירות בעת מתן החלטה על שינוי בתנאים המגבילים שהוטלו עליו. כאמור, העורר נתן מזה כמשמעותה חדשים במעצר בפיקוח אלקטרוני, כאשר במשך שלושה חודשים לפני כן שהוא במעצר בבית המעצר. גם אם יש בחלוף הזמן ובכך שאין צפי לסיום המשפט בעתיד הנראה לעין כדי להצדיק שינוי זהה או אחר בתנאי מעצרו, תוך שאינו קובע מסגרות לעניין זה, דומני כי בקשתו של העורר לשחרור לחלוות מעצר (תחת היוטו עצור בפיקוח אלקטרוני), כמו גם שיתאפשר לו לצאת לעבודה בין השעות 00:00-09:00 במקום מרוחק מבית אמו, מהוות "קפיצת מדרגה" שאין לה מקום לעת ההז. ככל שיש מקום להקל בצורה מסוימת בתנאים בהם נתן העורר, יש לבצע את האמור בצורה הדרגתית ואין מקום להסרים באופן כה חד. נקודת המוצא לא השתנתה - מדובר למי שנשקפת ממנו סכנה לציבור הנשים וכן מה כלפיו עלית מעצר מובהקת, עד שלא נמצא מקום לשחררו מעצר בתנאים מגבילים, אלא אך לעצמו בפיקוח אלקטרוני תחת מעצר "ממש" בבית המעצר. השיקולים שעמדו בסיס ההחלטה זו תקפים גם עתה ואני סבור שחלוף הזמן והתרשםותו של שירות המבחן שוקלים עד כדי ביטולם הכספי מלא, כפי שמתבקש. כמובן, לעת ההז אני סבור שרואו לבטל ככל את הפיקוח האלקטרוני, ולפיכך אין גורס שיש לקבל את המלצה שירות המבחן. אשר לאפשרות שפיקוח זה ייוותר בתקפו וייקבע חلون פיקוח לשם יצאה לעבודה – כאמור לעיל, זו אפשרות נדירה יחסית, ונראה כי כמשמעותה להורות על "חלון" שימושו כמחcit שעות היממה, אין לנו עוסקים ב"חלון" אלא בהסתדרת "קיור" שלם, עד שהפיקוח האלקטרוני מאבד ממשמעותו.

העורר נדחה אפוא. ככל שתהא בידי העורר הצעה מתונה יותר לשינוי בתנאי מעצרו, באפשרותו להגיש בקשה בהתאם לבית המשפט המחויז.

ניתנה היום, י' באול התשע"ו (13.9.2016).